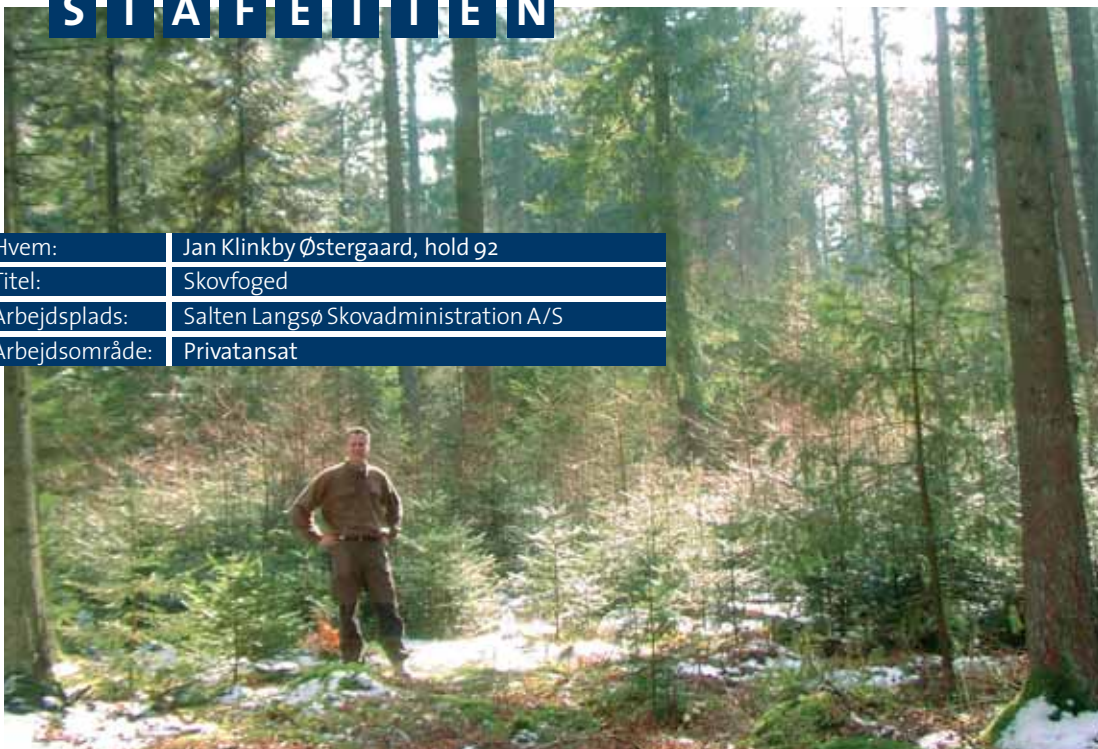

Hvem:	Jan Klinkby Østergaard, hold 92
Titel:	Skovfoged
Arbejdsplads:	Salten Langsø Skovadministration A/S
Arbejdsområde:	Privatansat

Skovadministration for viderekomne

[Stafetten har denne gang form som en samtale mellem den forrige stafetholder og den nye, og snakken er siden nedskrevet af Peter Benfeldt, der blev endda meget forsinket i videregivelsen af stafetten - men løste opgaven alligevel på eksemplarisk vis! Red.]

Vi møder skovfoged Jan Østergaard en sen vinterdag. Han byder på kaffe på kontoret og en snak om det at være skovadministrator anno 2008. Den moderne skovfoged om man vil.

Jan fortæller om Salten Langsø Skovadministration (SLS A/S), der blev omorganiseret i 2006 til et selvstændigt selskab, med det formål at administrere aktionærens og gerne andres skove på og langs den

midtjyske højderyg. Virksomheden er allerede efter to år i god gænge, og skovarealet øges gradvist.

Det er egentlig en enkel virksomhed: To kontorer, tre funktionærer, et par biler og en server.

Men her hører det enkle også op. Resten er ret kompleks.

At høste uden at så ...

Skovdrift med international certificering, PEFC, baseret på naturnære dyrkningsprincipper og uden brug af sprøjtemidler i skoven. Sågar uden plantning, hvis det kan lykkes. Altså et skovbrug, hvor man høster uden at så, men alligevel formår at producere træ med kvalitet og volumen.

På Skovskolen lærer man lidt om det, og ►

Jan Klinkby Østergaard inviterede også på en tur i skoven for at vise selve humlen i den naturnære skovdrift - og den findes i moshøjde.

man kan studere det i landene syd for Danmark. Det er sikkert manges hensigt eller drøm, men i Danmark lykkes det for de færreste.

Det lyder som rendyrket idealisme. Men ét forhold gør opgaven meget konkret. Det skal på samme tid være en forretning!

Begeistret for arbejdet

Hos Jan og SLS A/S er det ikke bare idealisme - det begynder at ligne en realitet. Det kan tage generationer af skovfogeder at nå en så langsigtet målsætning, men ejendommene har generelt et godt udgangspunkt for den naturnære drift. Træarterne er allerede blandede.

Man mærker, at han brænder for opgaven og virker tilfreds med det idegrundlag, som SLS A/S bygger på. Han giver også udtryk for, at det er tilfredsstillende, at administrationselskabet har sit eget liv og sin egen økonomi, ligesom hver af de ca. 60 skovejendomme har individuelle målsætninger, budgetter og regnskaber.

Den arbejdsindsats, funktionærerne yder, bliver synlig og målbar, og det er en tilfredsstillelse, mener han.

Skovfogedens mange funktioner

Skovdyrkning, juletræer og pyntegrønt er jo ret traditionelle opgaver for en skovfoged.

Alligevel synes Jan Østergaard, at han i det daglige bruger meget andet end lærdommen fra Skovskolen.

Funktionen som »vicevært« er fx ret omfattende. Med 25 udlejningsboliger under SLS går en del aftiden med at tage stilling til vedligeholdelses- og forbedringsarbejder samt udlejning af bygningerne. Man skal forstå sig lidt på håndværk og kunne finde på løsninger, men det er også vigtigt at kunne beslutte, hvornår der skal købes eksterne rådgivning, for at en opgave kan løses korrekt. Man skal på kursus i lejeloven, fastslår skovfogeden.

Hvert år skal der holdes møder om skovenes årsplaner og budgetter. Hver ejendom behandles individuelt, og det ligger administrationen meget på sinde, at den enkelte ejer skal opleve et højt serviceniveau og være tilfreds med både det udførte arbejde og det økonomiske udkomme.

Opsøgende arbejde er en anden opgave. SLS vil gerne administrere mere skov, eventuelt have flere aktionærer, men ekspansion må ikke gå ud over kvaliteten af de faste opgaver. Det duer ikke at markedsføre sine ydelser til skovejere ved reklame i traditionel forstand. Den personlige kontakt er vigtig, pointerer Jan Østergaard.

Æstetik er også på dagsordenen. Eksempelvis er plantning og pleje af vejtræer blevet et emne samt at finde den gode udsigt frem - eller skovsøen, der var groet til.

Og så er der en god stak ansøgninger om enkeltbetalinger for de arealer, der er omfattet af EU-reformerne. Gødningsregnskaber. Indberetninger til det offentlige. Forsikringer. Fælles indkøb. Jagtudlejning. Regnskabsføring. Debitorforsikring. Skovsvineri!

De mange opgaver i en kompleks skovadministration og en væg fyldt med opsatser vidner om, at vi er på besøg hos en meget aktiv person. At overkomme det hele hand-

ler om at have veluddannet arbejdskraft, siger Jan, der ikke virker specielt tynget af arbejdspresset, men dog erkender, at han har et omfattende og tidskrævende job.

Ansvar, humør og sparring

Jan Østergaards stil som leder bygger på høj grad af selvstyre blandt uddannede medarbejdere.

- Skovarbejderen skal forstå de naturnære principper og skal selv kunne træffe enkelt-træ-beslutninger, siger han.

Omgangstonen må gerne være humoristisk, og der skal være plads til en skæv bemærkning. Det er vigtigt med god sparring med de (efterhånden) få kolleger, en skovfoged har.

Dyrkningen og afsætningen af juletræer og pyntegrønt har SLS funktions- og ansvarsopdelt, og det fylder godt i Jans hverdag. Sæsonen kan være en intens oplevelse, mener han, men det er udmærket lige at mærke adrenalinets en gang imellem!

I moshøjde ...

Jan er ivrig efter at vise os kernen i den naturnære skovdrift, så vi må en tur i skoven.

Undervejs passerer vi både udkørsels- og skovningsmaskine. Den store model til måldiameterhugst - den, man helst vil bruge! Efter en vandretur under de store rødgraner fra 1875 - eller »museet«, som Jan kalder det - bevæger vi os ind i et naturforynget område.

I moshøjde findes tusindvis af spirende nåletræer - grandis-sitka-lærk-douglas-rødgran. De er små, men er ikke desto mindre grundlaget for de 1-4 m³ træer, som vi ønsker skal være hovedproduktet i fremtiden.

For at gennemføre en sådan naturforyngelse skal skærmstilling af den gamle bestand være nøje afstemt. Lysmængden skal være passende, så spontan spiring forekom-

Fotos: Peter Benfeldt

En moderne skovfoged har mange funktioner.

mer, men alligevel reduceret, så græsset ikke får magt. Og der skal følges op med tynning med det samme.

- Så må de stærkeste overleve, anfører Jan - og vist må man blande sig i udvælgelsen, men ikke for meget. Naturen har sin egen visdom.

Det meste af en eftermiddag er pludselig gået, og vi skilles på en skovvej. Jan har en pæn stak ventende EU-ansøgninger liggende i vindueskarmen på kontoret. Og et par kronhjortegevire i et hjørne, der skal hænges op. Fra en jagttur til Skotland.

- Min 40 års fødselsdagsgave fra konen, fortæller han og oplyser, at han er gift med sygeplejersken Marianne.

- Endnu et resultat af et frugtbart tværfagligt samarbejde mellem Skovskolen og Sygeplejerskolen, griner han og vender hjem til papirdyngerne, mailen og telefonsvareren •